

เกสรหัวตฤ : สมุนไพรสรเย็นจิต

ผักตบชวา : Phak top chawaa

ชื่อพฤกษศาสตร์

Eichhornia crassipes Solms.

ชื่อวงศ์

Pontederiaceae

เอกลักษณ์ทางพฤกษศาสตร์

ผักตบชวาเป็นพืชอยู่ในน้ำหรือบนดินที่ชื้นแฉะ ลำต้นสั้น ใบรอบลำต้น ใบกลมมน ดอกสีม่วงกลีบดอกติดกับปลายกลีบแยกมี 6 กลีบ เกสรตัวผู้สีเหลือง เกสรตัวเมียสีขาว

นิเวศวิทยา

ผักตบชวาเป็นพืชไม่ชอบอากาศเย็นจัดหรือน้ำเค็ม เป็นพืชที่เจริญงอกงามดีในเขตร้อน การปลูก แพร่พันธุ์ง่ายโดยเมล็ดหรือต้นอ่อนและนก

สารองค์ประกอบทางเคมี

ผักตบชวามีปริมาณธาตุโพแทสเซียมสูง เฝายเป็นได้โพแทสเซียม = 28%

ต้นที่เจริญงอกงามดีจะให้โพแทสเซียมมากกว่าต้นที่ขึ้นในที่แห้งแล้งและดีกว่า

ต้นมีโพแทสเซียมสูงกว่าใบ และรากมีโพแทสเซียมน้อยที่สุด

มีไนโตรเจน 0.86% ฟอสฟอรัส 0.36% มีสารที่ย่อยได้ทั้งหมด 41.34% มากกว่า

ใบฟางข้าว

เป็นปุ๋ยโดยนำทั้งต้นมาเผาเป็นเถ้าและดิน หรือผสมปุ๋ยอื่น ใส่ในดินร่วน หรือปุ๋ยหมักทำโดยนำผักตบชวากองในน้ำระเหย ผสมดิน มูลวัว แลเถ้าจากไม้ หมัก ~ 2 เดือนใช้ได้ มีไนโตรเจน 2.02%, ฟอสฟอรัส 1.1%, โพแทสเซียม 2.5%, แคลเซียม 3.9% คือ มีโพแทสเซียมมากกว่าปุ๋ยธรรมดา 4 เท่า เหมาะที่จะใช้เป็นปุ๋ยในนาข้าว และสวนผลไม้

สรรพคุณความเชื่อ

บางภาคของไทย จีน มาเลเซีย ใช้ผักตบชวาเป็นอาหารหมู

จีนใช้ผักตบชวาเป็นอาหารปลา โดยปลูกผักตบชวาในบ่อเลี้ยงปลา และปฏิภูลของ

หมูเลี้ยงปลาในบ่อปลา แล้วจับปลาเลี้ยงในบ่อน้ำสะอาด- 2-3 วันจับปลารับประทานได้ เป็นอาหารสำหรับวัว ควาย และม้า แต่มีคุณค่าต่ำกว่าอาหารสัตว์ชนิดอื่น และสัตว์ไม่ชอบกินเพราะมีคลอรีนมาก มีผลต่อการขับถ่ายเกลือแร่ทั่วร่างกายของสัตว์ได้ ใช้ผสมเป็นอาหารสัตว์ได้แต่ไม่เหมาะที่จะใช้เป็นอาหารหลัก

ในอินเดียใช้ผักตบชวาเป็นอาหารควายทำให้มีน้ำหนักมากขึ้น (ให้ 15 ฟอนด์/ตัว/วัน ให้น้ำหนักมากถึง 95%) แต่น้ำหนักที่ได้มีปริมาณน้ำมาก น้ำหนักนี้มาทำเนยไม่ขึ้น และกลิ่นไม่ดี

อินเดียใช้เป็นอาหารผักสด

ใช้ผลิตก๊าซเชื้อเพลิง

ประโยชน์

ใช้หมักย่อยเป็นแอลกอฮอล์ได้ 13 แกลลอน/ตัน W.แห้ง, ได้กาก 0.2 ตัน KCl 0.1 ตัน $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ 16 ปอนด์ ให้ก๊าซ 40,000 ลูกบาศก์ฟุต (ให้ความร้อน = 142.8 BTU) ก๊าซที่ได้ประกอบด้วย H 16.6%, Methen 4.1%, CO_2 4.1%, N 52.8%

ใช้แบคทีเรียหมักได้ก๊าซ 26,500 ลูกบาศก์ฟุต (ให้ความร้อน 600 BTU) ก๊าซที่ได้ประกอบด้วย Methene 51.6%, CO_2 22.1%, O_2 1.2%

ในอินเดียแคว้นเบงกอล เก็บผักตบชวาแห้ง ห่อมัดรวมกับไม้ปอกระเจาเป็นเชื้อเพลิงในฤดูหนาว เถ้าที่ได้นำมาทำปุ๋ย.